**Hukuk Bölümü 2009/61 E. , 2009/96 K.**

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

**"İçtihat Metni"**

Davacı : A.O.

Davalı : Ulaştırma Bakanlığı

O L A Y : İzmir Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 19.2.2008 gün ve 151869 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezası tutanağı ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesi (a) bendi gereğince para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BÜYÜKÇEKMECE 1. SULH CEZA MAHKEMESİ; 17.4.2008 gün ve E:2008/400, K:2008/304 sayı ile, itiraz eden dilekçesi ile, 34 JFD 81 plakalı kamyonun K-1 yurt içi yük taşıma izin belgesi olmadığından İzmir Ulaştırma Bölge Müdürlüğü tarafından 19.2.2008 tarih ve Seri A 151869 nolu Karayolları Taşıma Kanunu İdari Para Cezası Tutanağı ile 5000.-YTL para cezası düzenlenerek 11.3.2008 tarihinde tarafına tebliğ edildiğini, İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nden K- 1 Yük Taşıma Belgesi alabilmek için Vakıflar Bankasından ilgili Kurum adına banka havalesi ile 54.-YTLyi ilgili Kurum adına Vakıflar Bankası Avcılar Şubesi'nden yatırdığını, ancak İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'ne gittiğinde makbuzun 2. nüshasının gelip gelmediği belli değil denilerek ikinci defa yatırmasının istendiğini, Avcılar Vakıflar Bankası Şubesi'ne gidip dekontu "aslı gibidir" yaptırdığını, ancak hakkını ararken bu süreçte İzmir Ulaştırma Bölge Müdürlüğü tarafından tarafına 5000.-YTL idari para cezasının düzenlendiğini, ikinci defa ceza yazılmaması için ikinci defa Vakıflar Bankasına 22.2.2008 tarihinde fazladan 57.-YTL ödeyerek K-1 belgesini 22.2.2008 tarihinden geçerli olarak almak zorunda kaldığını, İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü ile Vakıflar Bankasının iletişimsizliği yüzünden alamadığı K- 1 belgesinin önceki yatırdığı tarih itibariyle düzenlenmesini, haksız olarak adına düzenlenen idari para cezasının iptal edilmesini ve ikinci defa yatırmak zorunda kaldığı 57.-YTLnin ilgili Kurumdan iadesine karar verilmesini talep ettiği, itiraz dilekçesi ekinde sunulan Karayolları Taşıma Kanunu İdari Para Cezası Tutanağının(19.2.2008 tarih, Seri A, Sıra No 151869) incelendiği, İzmir Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nce 19.2.2008 tarihinde yapılan denetim sonucunda yetki belgesiz yük taşımacılığı yaptığından 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin a bendi gereğince 5000.-YTL para cezası verildiğinin anlaşıldığı, 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu'nun 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir hükmü düzenlendiğinden, davaya bakmaya görevli yargı yerinin idari yargı olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 2. İDARE MAHKEMESİ; 25.6.2008 gün ve E:2008/1030, K:2008/1178 sayı ile, davanın, yetki belgesi olmadan yurt içi eşya taşımacılığı yaptığından bahisle davacının 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26/(a) maddesi gereğince 5.000,00YTL tutarında idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 19.2.2008 gün ve 151869 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açıldığı,

1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2, 3, 27 ve geçici 2. maddelerinden söz ederek, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 8.2.2008 tarihine kadar yürürlükte bulunan 30. maddesinde, "Para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir" kuralına yer verildiği, ancak 8.2.2008 gün ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 520. maddesiyle 4925 sayılı Kanun'un 30. maddesinin değiştirildiği ve maddenin yeni halinde, 4925 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezası kararlarına karşı idare mahkemelerine başvurulabileceği yolunda bir hükme yer verilmediği, bu durumda 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik sonrasında, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde tüm idari yaptırım kararları açısından uygulanmasının öngörülmesi; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun, bu Kanun uyarınca verilecek idari para cezalarına karşı açılacak davalarda idare mahkemelerinin görevli olduğunu hükme bağlayan 30. maddesinin, 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanun ile değiştirilmesi; bu bağlamda 8.2.2008 tarihi itibariyle 4925 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezası kararlarına karşı başvurulacak kanun yolu bakımından, Kanunlarda aksi yönde bir hükmün var olmaması nedeniyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun kanun yoluna ilişkin hükümlerinin uygulanması gerekeceği hususları birlikte değerlendirildiğinde; 8.2.2008 gün ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5728 sayılı Kanun'la yapılan yasal değişiklik sonrasında, 4925 sayılı Kanun gereğince verilen idari para cezası kararına karşı 16.6.2008 tarihinde Mahkemeleri kaydına giren dilekçe ile açılan iş bu davanın idari yargı mercilerinin görev alanına girmediği sonucuna ulaşıldığı, dolayısıyla 8.2.2008 gün ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik sonrasında adli yargı mercilerinin görev alanına giren işbu davanın Mahkemelerince görüm ve çözümüne olanak bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İdare Mahkemesince, davacının, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi istemli dilekçesi üzerine dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 13.4.2009 günlü toplantısında:

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk

uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm

uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Büyükçekmece 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 17.4.2008 gün ve E:2008/400, K:2008/304 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 13.4.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.